

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
“ОДЕСЬКА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ”

ПОЛОЖЕННЯ
про організацію вивчення та впровадження досвіду в
Інституті Військово-Морських Сил Національного
університету “Одеська морська академія”

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Інституту Військово-Морських Сил
Національного університету “Одеська морська
академія” протокол від “31” 03 2026 року № 3/2026

Начальник Інституту Військово-Морських Сил
Національного університету “Одеська морська
академія”
капітан I рангу

Максим КІРІАКІДІ

Одеса 2026

1. Загальні положення

Положення про організацію вивчення та впровадження досвіду в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія” (далі – Положення) розроблене відповідно до Доктрини з вивчення та впровадження досвіду у Збройних Силах України, затвердженої наказом Генерального штабу Збройних Сил України від 03.07.2020 № 1928/НВГШ (ВКП 7-00(162)01.01), Тимчасової інструкції з вивчення та впровадження досвіду у Збройних Силах України, введеної в дію наказом Генерального штабу Збройних Сил України від 15.07.2020 № 56 (ВКДП 7-00(162)01.01) та Інструкції з організації вивчення та впровадження досвіду в навчальних закладах, навчальних частинах (центрах) Збройних Сил України (ТКП 7-00(162)), затвердженої наказом Головнокомандувача Збройних Сил України від 19.02.2025 № 85, розглянуте і схвалене Вченою радою Інституту ВМС, Положення розроблено з урахуванням досвіду, отриманого автором під час виконання спеціальних завдань у складі угруповань сил (військ), (протокол засідання від 31.03.2026 №3/2026).

Головною метою вивчення та впровадження досвіду в Інституті ВМС є підвищення ефективності діяльності, спрямованої на виконання заходів із підготовки, всебічного забезпечення, розвитку, застосування й управління підрозділами рівня бойова частина корабля (взвод) —катер, корабель (рота).

Процес досягнення основної мети вивчення та впровадження досвіду (далі — ВВД) в Інституті ВМС включає виконання наступних основних завдань:

- здійснення збору, узагальнення інформації з досвіду та доведення її до відповідних підрозділів (виконавців);

- вивчення та аналіз матеріалів досвіду, розроблення рекомендацій щодо вирішення проблемних питань і визначення заходів з впровадження досвіду (коригувальних дій);

- впровадження досвіду в навчально-методичні матеріали (лекції, практичні заняття, тощо) навчальних дисциплін;

- обговорення пропозицій щодо внесення змін до робочих програм навчальних дисциплін (програм підготовки військових фахівців) на засіданнях кафедр — за необхідності та прийняття рішення щодо їх доцільності;

- обговорення пропозицій щодо внесення змін в освітньо-професійні програми (навчальних план-програм курсів підвищення кваліфікації, освітніх програм курсів професійної військової освіти) на засіданнях вченої ради факультету та Інституту ВМС — за необхідності, та їх затвердження;

- внесення змін до освітньо-професійних програм (навчальних план-програм курсів підвищення кваліфікації, освітніх програм курсів професійної військової освіти) (відповідне їх коригування);

- моніторинг за виконанням процедур процесу ВВД в Інституті ВМС;

- наповнення відповідних баз даних інформацією щодо впроваджених ідентифікованих уроків (матеріалів) з ВВД в Інституті ВМС;

- подання встановленої звітності з питань ВВД.

Окремими розпорядженнями вищого штабу для Інституту ВМС можуть визначатися й інші завдання з ВВД (у т.ч. призначатись особовий склад з

числа наукових (науково-педагогічних) працівників Інституту ВМС для експертного вивчення окремих питань у складі робочих груп).

З метою належної організації ВВД в Інституті ВМС щорічно видається відповідний наказ начальника Інституту ВМС в якому зокрема визначаються загальні питання організації ВВД та призначаються позаштатні відповідальні в підрозділах Інституту ВМС (Науково-дослідний центр “Державний океанаріум” (далі – НДЦ “ДО”), факультетах, кафедрах). Як правило, наказ видається на початку навчального року.

Метою цього Положення є визначення особливостей організації вивчення та впровадження досвіду в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”.

2. Особливості збору, узагальнення інформації з досвіду та доведення її до відповідних підрозділів (виконавців)

2.1. Збір та узагальнення інформації з досвіду в Інституті ВМС здійснюється наступними шляхами:

у разі надходження відповідних матеріалів з досвіду до Інституту ВМС від військових частин (корабельно-катерного складу), з'єднань (тактичних груп) кораблів (катерів), створених угруповань сил (військ), органів військового управління;

матеріали досвіду, які розміщені на Порталі ВВД в ІКС “Дельта”;

матеріали, які опрацьовані особовим складом Інституту ВМС з числа наукових (науково-педагогічних) працівників за досвідом безпосереднього виконання ними бойових (спеціальних) завдань (військових стажувань, керівництва практикою курсантів) під час відповідних відряджень (у т.ч. участі їх в експертному вивченні окремих питань ВВД у складі робочих груп);

інші джерела (матеріали відповідних науково-практичних конференцій (семінарів, круглих столів, тощо), статті в наукових виданнях, електронні ресурси, інформаційні матеріали від країн-партнерів, тощо).

2.2. До введення в штат Інституту ВМС підрозділу ВВД, обов'язки щодо збору, узагальнення інформації з досвіду та доведення її до відповідних підрозділів (виконавців) покладається на начальника групи військово-технічної інформації.

Він повинен вести облік матеріалів з ВВД, які використовуються в діяльності Інституту ВМС та систематично (щомісячно) доводити до позаштатних відповідальних в підрозділах Інституту ВМС переліки матеріалів з досвіду, які надійшли до Інституту ВМС та (або) були розміщені на Порталі ВВД в ІКС “Дельта” та узагальнювати інформацію в цілому за Інститут ВМС. Більш детально обов'язки позаштатної особи з ВВД Інституту ВМС наведені в розділі 8 цього Положення.

2.3. У разі залучення наукових (науково-педагогічних) працівників Інституту ВМС до безпосереднього виконання ними бойових (спеціальних) завдань під час відповідних відряджень, а також (або) їх участі в експертному вивченні окремих питань ВВД у складі робочих груп, відповідні звітні матеріали з ВВД опрацьовуються ними після прибуття з відрядження. Такі звіти розглядаються на засіданнях кафедр (за необхідності — на засіданні Вченої ради Інституту ВМС).

2.4. При надходженні до Інституту ВМС матеріалів науково-практичних конференцій (семінарів, круглих столів, тощо) з питань ВВД, інформаційних матеріалів від країн-партнерів, вони доводяться встановленим чином до зацікавлених підрозділів для подальшого опрацювання.

2.5. У разі самотійного знаходження науковим (науково-педагогічним) працівником статей в наукових виданнях, електронних ресурсах, матеріали яких містять інформацію яка може буде впроваджена в наукову (освітню) діяльність Інституту ВМС, вона обговорюється на засіданні відповідного підрозділу (кафедри), де приймається відповідне рішення.

3. Особливості вивчення та аналізу матеріалів досвіду, розроблення рекомендацій щодо вирішення проблемних питань і визначення заходів з впровадження досвіду (коригувальних дій)

3.1. Вивчення та аналіз матеріалів досвіду, розробка рекомендацій щодо вирішення проблемних питань і визначення заходів з впровадження досвіду (коригувальних дій) здійснюється науковими та науково-педагогічними працівниками в підрозділах Інституту ВМС.

Аналіз матеріалів досвіду має проводитись неупереджено. В результаті такого аналізу має бути визначена проблема (позитивний досвід) та визначені шляхи її усунення (впровадження позитивного досвіду) для досягнення максимального результату. Під час вивчення матеріалів ВВД, слід пам'ятати що проігноровані (невивчені) уроки народжують нові могили.

3.2. Рекомендації щодо вирішення проблемних питань і визначення заходів з впровадження досвіду (коригувальних дій) розглядаються на засіданні кафедри, можуть обговорюватись під час науково-практичних заходів (семінарів, круглих столів, тощо). Результати розгляду та обговорення таких питань оформлюються відповідним протоколом.

3.3. У разі необхідності внесення змін до робочих програм навчальних дисциплін (програм підготовки військових фахівців) за результатами вивчення питань досвіду, такі питання обговорюються на засіданнях кафедр та приймаються рішення щодо їх доцільності. Результати розгляду та обговорення змін (доповнень) оформлюються відповідним протоколом.

3.4. У разі необхідності внесення змін в освітньо-професійні програми (навчальні план-програми курсів підвищення кваліфікації, освітні програми курсів професійної військової освіти) за результатами вивчення питань досвіду, такі питання обговорюються на засіданні Вченої ради Інституту ВМС. Результати розгляду та обговорення оформлюються відповідним протоколом.

4. Особливості впровадження досвіду в освітню діяльність Інституту ВМС.

Впровадження досвіду здійснюється шляхом включення вивчених питань до навчально-методичних матеріалів (лекції, практичні заняття, тощо) навчальної дисципліни та внесення змін (доповнень) до освітньо-професійних програм (навчальних план-програм курсів підвищення

кваліфікації, освітніх програм курсів професійної військової освіти) — у разі необхідності. ВВД це не пошук винних, а пошук ефективних рішень.

4.1. У разі внесення змін та доповнень до навчально-методичних матеріалів (лекції, практичні заняття, тощо) навчальної дисципліни, науково-педагогічний працівник під час їх переопрацювання обов'язково зазначає джерела використаних матеріалів з досвіду.

В деяких навчальних підрозділах (кафедрах), які вивчають бойові епізоди в повному обсязі, кінцевим продуктом вивчення та аналізу матеріалів досвіду має бути ідентифікований бойовий приклад (урок).

Стандарт опису (змісту) ідентифікованого бойового прикладу (уроку) наведений в додатку 8 Інструкції з організації вивчення та впровадження досвіду в навчальних закладах, навчальних частинах (центрах) Збройних Сил України (ТКП 7-00(162)).

4.2. Для більш наглядного розгляду реальних бойових епізодів і можливих варіантів перебігу подій використовуються засоби імітаційного моделювання. Такі реальні бойові епізоди зазвичай детально вивчаються навчасними під час практичних занять (групових вправ, тощо).

4.3. Внесення змін до освітньо-професійних програм (навчальних план-програм курсів підвищення кваліфікації, освітніх програм курсів професійної військової освіти) (відповідне їх коригування) в освітню діяльність здійснюється до початку нового навчального року, в період планування.

4.4. Вивчений досвід має використовуватись під час видання навчальних посібників, підручників, збірників аварій (небойових пошкоджень) техніки та озброєння, методичних рекомендацій для написання кваліфікаційних робіт, тощо.

5. Особливості впровадження досвіду в наукову та науково-технічну діяльність Інституту ВМС

5.1. Вивчений досвід має використовуватися під час виконання науково-дослідних робіт, оперативних завдань, розроблення монографій, підготовки наукових статей і дисертаційних робіт, розробки проектів стандартів, тощо з обов'язковим посиланням на відповідні джерела використаних матеріалів з досвіду.

5.2. На підставі вивчених матеріалів ВВД, НДЦ "ДО" та інші зацікавлені підрозділи Інституту ВМС розробляють відповідні рекомендації щодо наукового супроводження ВВД, змін форм і способів застосування сил (військ), озброєння та військової техніки, тощо.

5.3. Згадані рекомендації встановленим чином надаються до вищого органу військового управління для розгляду та прийняття відповідного рішення.

6. Наповнення відповідних баз даних інформацією щодо впроваджених матеріалів (ідентифікованих уроків) з ВВД в Інституті ВМС.

6.1. Для оперативного доведення та використання матеріалів досвіду для їх вивчення, аналізу та впровадження в діяльність Інституту ВМС використовується Портал ВВД в інформаційно-комунікаційній системі "Дельта" (далі — ІКС "Дельта").

6.2. Адміністратором від Інституту ВМС у Порталі ВВД ІКС “Дельта”, до введення в штат підрозділу ВВД, являється начальник групи військово-технічної інформації.

Він повинен систематично (щомісячно) доводити до позаштатних відповідальних в підрозділах Інституту ВМС переліки матеріалів з досвіду, які були розміщені на Порталі ВВД ІКС “Дельта”.

6.3. Позаштатні відповідальні структурних підрозділів Інституту ВМС мають бути долучені до Порталу ВВД в ІКС “Дельта”. Долучення (приєднання) до Порталу ВВД в ІКС “Дельта” здійснюється через адміністратора від Інституту ВМС за умови реєстрації таких осіб в ІКС “Дельта”.

6.4. Для зберігання та розповсюдження матеріалів на Порталі ВВД сторінки Військово-Морські Сили використовуються два модулі ІКС “Дельта” – Nextcloud та Element.

Nextcloud - (аналог Google Drive) це хмарне сховище для текстових та мультимедійних файлів. Вбудовані розширення дозволяють редагувати документи, а також переглядати фото та відео не завантажуючи їх на комп'ютер.

Element – захищений месенджер для взаємодії учасників, координації дій з іншими підрозділами.

У хмарному сховищі даних “Nextcloud” створено загальний каталог - Архів матеріалів ВВД ВМС, де зберігаються папки з інформаційними матеріалами ВВД.

6.5. Каталог “Архів матеріалів ВВД ВМС” створений для завантаження та ознайомлення з інформаційними матеріалами щодо бойового досвіду, призначений для військовослужбовців всіх рівнів і містить підкаталоги: за родами сил (військ) і видами діяльності (забезпечення); досвіду застосування зразків озброєння і військової техніки та для фахівців ВВД.

Для зручної навігації, підкаталог досвіду за родами сил (військ) та видами діяльності має наступну структуру:

- безпілотні системи;
- берегові ракетні війська;
- зв'язок та кібербезпека;
- морська авіація;
- морська піхота та артилерія;
- надводні/річкові сили;
- ППО;
- протикатерна оборона;
- РЕБ;
- сили підтримки.

Для зручної навігації, підкаталог досвіду застосування зразків озброєння і військової техніки має наступну структуру:

- антидронові засоби;
- безпілотні системи;
- вогневі засоби;
- корабельно-катерний склад;
- морська піхота та артилерія;
- системи зв'язку;

- технічні засоби виявлення і спостереження.

Підкаталог для фахівців ВВД містить керівні документи, презентації та інші матеріали загального характеру.

6.6. В месенджері “Element” створено захищені чати для оперативного обміну інформацією про набутий бойовий досвід, досвід використання новітніх зразків ОВТ та оповіщення учасників щодо публікації інформаційних матеріалів в “Архіві матеріалів досвіду ВВД”.

6.7. Впроваджені в Інституті ВМС матеріали ВВД (ідентифіковані бойові приклади (уроки) надаються позаштатними відповідальними за ВВД структурних підрозділів Інституту ВМС адміністратору від Інституту ВМС для узагальнення із зазначенням підкаталога Порталу ВВД ІКС “Дельта” в якому необхідно розмістити відповідні матеріали (ідентифіковані бойові приклади (уроки)).

6.8. Під час відпрацювання матеріалів для розміщення на Порталі ВВД, виконавці обов’язково враховують Перелік відомостей Збройних Сил України, що становлять службу інформацію (ПСІ ЗСУ — 2025).

6.9. Адміністратор від Інституту ВМС щомісячно узагальнює надані матеріали та подає встановленим чином до управління підготовки штабу Командування ВМС для їх розміщення на Порталі ВВД.

7. Моніторинг за виконанням процедур процесу ВВД в Інституті ВМС та подання встановленої звітності з питань ВВД.

7.1. Моніторинг за виконанням процедур процесу ВВД в Інституті ВМС здійснюється щорічно. Основною формою такого моніторингу являється науково-практична конференція (круглий стіл), яка зазвичай проводиться під керівництвом начальника Інституту ВМС до початку нового навчального року.

Для участі в заході можуть бути запрошені представники замовника на підготовку військових фахівців, представники з’єднань (тактичних груп) кораблів (катерів), створених угруповань сил (військ), органів військового управління.

7.2. Моніторинг за виконанням процедур процесу ВВД в структурних підрозділах Інституту ВМС здійснюється керівниками структурних підрозділів (науково-дослідних управлінь, факультетів) не рідше ніж щоквартально. Основною формою моніторингу являється круглий стіл, який проводиться під керівництвом начальника структурного підрозділу.

Для участі в заході можуть бути запрошені посадові особи командування Інституту ВМС, представники замовника на підготовку військових фахівців, представники з’єднань (тактичних груп) кораблів (катерів), створених угруповань сил (військ).

7.3. Моніторинг за виконанням процедур процесу ВВД на кафедрах Інституту ВМС здійснюється начальниками відповідних кафедр на засіданнях кафедр.

7.4. Звітність з питань ВВД Інституту ВМС здійснюється відповідно до термінів і форм, визначених керівними документами Командування ВМС.

7.5. До введення в штат Інституту ВМС підрозділу ВВД, встановлену звітність готує і подає начальник групи військово-технічної інформації.

7.6. Позаштатні відповідальні з ВВД підрозділів щомісячно до 3 числа подають звітність за минулий місяць за наведеною нижче формою.

Форма подання звітності структурних підрозділів Інституту ВМС з питань ВВД відповідальній особі.

№ з/п	Облік матеріалів ВВД					Впровадження в діяльність Інституту ВМС				
	дата	номер	спеціалізація	назва/зміст	стан виконання / надійшли до Інституту ВМС	дата	факультет/НДУ	кафедра	протокол	Назва навчальної дисципліни/шифр НДР або ОЗ

7.7. Звітність з ВВД за Інститут ВМС подається також на вимогу інших органів військового управління, осіб які перевіряють відповідний напрям діяльності Інституту ВМС (підрозділу).

8. Обов'язки позаштатної особи з ВВД в Інституті ВМС.

Призначена наказом начальника Інституту ВМС позаштатна особа з ВВД Інституту ВМС зобов'язана:

проводити збір, узагальнення інформації з досвіду та доведення її до відповідних підрозділів (виконавців);

вести облік матеріалів з ВВД, які використовуються в діяльності Інституту ВМС та узагальнювати інформацію в цілому за Інститут ВМС;

брати участь у вивченні публікацій держав – партнерів з ВВД;

узагальнювати пропозиції (рекомендації) від структурних підрозділів Інституту ВМС для подання на розгляд Командуванню ВМС;

своєчасно узагальнювати звітність з питань ВВД від структурних підрозділів Інституту ВМС та подавати за підпорядкованістю у визначений термін за визначеними формами;

брати участь в організації та проведенні заходів з ВВД (науково-практичних конференцій (круглих столів);

інформувати особовий склад щодо можливостей Порталу ВВД в ІКС "Дельта";

вживати заходи щодо долучення користувачів Інституту ВМС до Порталу ВВД в ІКС "Дельта" відповідальних зв ВВД підрозділів (наукових та науково-педагогічних працівників) за заявками керівників цих підрозділів.

Заступник начальника інституту з наукової роботи Інституту Військово-Морських Сил Національного університету "Одеська морська академія"
капітан 1 рангу

Ростислав ШАРОВ